

Δημόσια Ανώτατη Εκπαίδευση:

Το ΕΜΠ προασπίζει και αναβαθμίζει τη θεσμική και ουσιαστική αποστολή της.

Η Ανώτατη Παιδεία της χώρας μας υπέστη πρόσφατα ένα καιρίο θεσμικό και ουσιαστικό πλήγμα, τόσο επί της συνταγματικής της αρχής όσο και επί του περιεχομένου της: Ο νόμος για την άκριτη ένταξη των ΤΕΙ στην Ανώτατη Εκπαίδευση ψηφίστηκε σε μια νύχτα, παρά τη ρητή καταγγελία όλων των καθ' ύλην αρμοδίων φορέων και φοιτητών της πανεπιστημιακής κοινότητας, του συνόλου των κομμάτων της κοινοβουλευτικής και εξωκοινοβουλευτικής αντιπολίτευσης και της συντριπτικής πλειοψηφίας του ημερήσιου Τύπου. Απορρίφθηκαν οι ξεκάθαρες θέσεις των πανεπιστημιακών φορέων για ένταξη των ΤΕΙ στα Πανεπιστήμια - ή τουλάχιστον για ουσιαστική αναβάθμισή τους - μετά από αξιολόγηση των γνωστικών αντικειμένων, της υλικοτεχνικής υποδομής, των προγραμμάτων σπουδών κ.λπ. με ακαδημαϊκούς όρους, από την οποία θα εντοπίζονταν οι αδυναμίες και θα υλοποιούνταν οι απαραίτητες βελτιώσεις και αλλαγές. Αγνοήθηκαν οι χιλιάδες φοιτητές όλων των παρατάξεων, οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι αλλά και ορισμένοι εκπρόσωποι των ΤΕΙ, που βροντοφώναξαν ότι κανένας δεν δικαιούται να εμπαίζει τον ελληνικό λαό σε θέματα παιδείας.

Συμπερασματικά και κατά γενική ομολογία, με τον υπόψη νόμο δρομολογούνται:

- Ο ευτελισμός του κύρους και του περιεχομένου της Ανώτατης Εκπαίδευσης, αφού εντάσσονται σ' αυτήν Ιδρύματα που δεν έχουν πιστοποιήσει ούτε καν στοιχειωδώς το επίπεδό τους, αλλά αντιθέτως έχουν βεβαιωμένη την ακαταλληλότητά τους, όπως προκύπτει από τη σύνθεση του εκπαιδευτικού τους προσωπικού και όχι μόνο. Πράγματι μόνο το 30% των διδασκόντων στα ΤΕΙ έχουν τα στοιχειώδη τυπικά προσόντα, ενώ αν επρόκειτο να κριθούν έστω για θέση Λέκτορα σε οποιοδήποτε Πανεπιστήμιο, μόνο το 10-15% φαίνεται ότι διαθέτουν επαρκή και ουσιαστικά προσόντα! Αυτό δηλώνουν άλλωστε σαφώς και οι εκπρόσωποι ενός από τα συγκριτικά καλά ΤΕΙ, με τις ακόλουθες φράσεις:

- «Το επίπεδο εκπαίδευσης είναι απαράδεκτα χαμηλό και το 50% των μαθημάτων που διδάσκονται είναι ακατάλληλα».

- «Από εκείνους που αποφοιτούν μόνο το 7-15% απασχολούνται στον κλάδο που έκαναν τις σπουδές τους».

- Η παγίδευση των ΤΕΙ στο σύνδρομο του εύκολου κέρδους, η καταδίκη τους σε απλή αλλαγή ταμπέλας και στην απαξίωσή τους από την ελληνική κοινωνία, η οποία δεν ξεγελιέται εύκολα από τις ταμπέλες.

- Η αφαίρεση από τους φοιτητές των ΤΕΙ της τελευταίας ευκαιρίας για ουσιαστική αναβάθμιση των σπουδών τους αλλά και των προσόντων τους στην αγορά εργασίας.

Ποιά είναι όμως η ευρωπαϊκή προοπτική για την Πανεπιστημιακή Παιδεία; Με απώτερους στόχους την μείωση των δαπανών, την κάλυψη της αυξημένης ζήτησης σε πτυχία με σύντομες και εμφανειακές σπουδές και την ικανοποίηση των βραχυπρόθεσμων αναγκών της αγοράς εργασίας, οι μεγάλοι της Ευρώπης επιβάλλουν μέσα από την Μπολόνια και την Πράγα την γενικευμένη φτηνή και μαζική εκπαίδευση, ενός οιωνεί πανεπιστημιακού επιπέδου. Κρατούν βέβαια στο απυρόβλητο τα δικά τους «κέντρα αριστείας» για τις επιστήμες και την τεχνολογία. Υπενθυμίζεται ότι η διακήρυξη της Μπολόνια, εξίσωσε προς τα κάτω τις πανεπιστημιακές σπουδές, διασπώντας τις σε δύο κύκλους, εκ των οποίων ο πρώτος, ο προπτυχιακός, εισημοποιήθηκε και στη χώρα μας, ως κύκλος των «ανωτατοποιημένων» ΤΕΙ, με όλα τα πανεπιστημιακά πτυχία να εξισώνονται με τα πτυχία του τελευταίου των ΤΕΙ, όπως αποδεικνύεται από την γνωμάτευση της επιστημονικής επιτροπής της Βουλής και τις ρητές γραπτές δηλώσεις στην ολομέλεια της Βουλής του τέως Υπουργού κ. Γεράσιμου Αρσένη.

Στην Πράγα οι Υπουργοί Παιδείας οριστικοποίησαν την διάσπαση των σπουδών σε δύο κύκλους, χρυσώνοντας την δομική αυτή υποβάθμιση, με μία αναφορά στο αγαθό της δημόσιας παιδείας.

Την ίδια εποχή, πολλά από τα καλύτερα Αγγλοσαξονικά Πανεπιστήμια, αναγνωρίζουν την

ουσιαστική υπεροχή του ιστορικού κεντροευρωπαϊκού συστήματος σπουδών, δηλαδή ενός ενιαίου κύκλου σπουδών επαπέδου μάστερ και ωθούν όλους τους καλούς φοιτητές τους, στην επιλογή αυτής της καλύτερα θεμελιωμένης και ανθεκτικότερης στον χρόνο, ισχυρής εκπαιδευτικής δομής.

Είναι βέβαιο ότι οι εξελίξεις στα μείζονα αλλά και στα καθημερινά εσωτερικά εκπαιδευτικά και ερευνητικά θέματα του Ε.Μ.Π., δεν θα μείνουν ανεπηρέαστες από τις διεθνείς εξελίξεις και τις πραγματοποιούμενες ή τις προγραμματισμένες ελληνικές θεσμικές αλλαγές. Γι' αυτό και από το δικό μας «μετερίζι», το ιστορικό μας Πολυτεχνείο - ζωντανός και μαχητικός οργανισμός για την ανάπτυξη της διδασκαλίας και της έρευνας και για την διακίνηση της ελεύθερης σκέψης - σεβόμενοι τις ιστορικές μας ευθύνες και στηριζόμενοι στην δυναμική ερευνητική και διδακτική προσφορά, συμπαράσταση και κινητοποίηση όλων των μελών μας, έχουμε ήδη αναλάβει και διεξάγουμε με επιτυχία ένα δύσκολο διμέτωπο αγώνα: Αναβαθμίζουμε την διακεκριμένη θέση μας στον ελληνικό και διεθνή χώρο των επιστημών και της τεχνολογίας και προασπίζουμε από ηγετική θέση το κύρος, το περιεχόμενο και την διαχρονική δημοκρατική αξία του δημόσιου αγαθού των Πανεπιστημιακών Σπουδών, με όλα τα νόμιμα μέσα. Τόσο ως προς την ανατροπή του πρόσφατου νομοθετήματος όσο και ως προς τις διαφανόμενες ελληνικές και διεθνείς εξελίξεις σε θέματα χρηματοδοτήσεων, μεταπτυχιακών και έρευνας, αξιολόγησης και αυτοτέλειας των ΑΕΙ.

Στην πρόσφατη γενική κινητοποίησή του, κατά τις πρωτανικές εκλογές του Ιουνίου, το Πολυτεχνείο δεν ψήφισε πρόσωπα. Τιμήσε την ιστορία του και απέδειξε ότι ζει και συνεχίζει να αγωνίζεται για μία ουσιαστική Παιδεία, για το δικαίωμα των φοιτητών στο μέλλον και για δημοκρατία χωρίς μεγάλα αφεντικά. Σε τελική ανάλυση, το Πολυτεχνείο μας αντιστάθηκε και εξακολούθησε να αντιστέκεται στην επαχειρούμενη επιστημονική και τεχνολογική περιθωριοποίηση των μικρών χωρών του φτωχού νότου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προς όφελος των «κέντρων αριστείας» των παραδοσιακά ισχυρών χωρών της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης. Εμείς οι παλαιοί απόφοιτοι του ΕΜΠ, διαπιστώνουμε με αγανάκτηση ότι με πρωτοφανή ραγιάδισμό, ζητούνται εδώ και πολύ καιρό, για όλα τα σημαντικά θέματα, τα φώτα των ακριβοπληρωμένων ξένων «συμβούλων αριστείας» (βλ. ασφαλιστικό, ιδιωτικοποιήσεις, ορισμένα μεγάλα έργα κ.λπ.) και αγνοούνται απαξιωτικά οι δικές μας διεθνείς επιστημονικές και τεχνολογικές επιδόσεις. Και μάλιστα, όταν η μεταπολεμική ανασυγκρότηση της χώρας, επιτεύχθηκε, κατά κύριο λόγο, από τον δικό μας παραγωγικό δυναμικό, χωρίς τον πακτωλό των κοινωνικών κονδυλίων και με πρωταγωνιστές τους αποφοίτους του ΕΜΠ.

Γνωρίζουμε καλά ότι σήμερα ανηφορίζουμε βαλλόμενοι από τις αρπακτικές διαθέσεις ενός αδιόστακτου κερδίου Ερμή αλλά και ενάντια στο ρεύμα ενός νεομεσαιωνικού ατομικισμού. Σηχάλα λαχανιάζουμε. Πρωτοπορούμε όμως στις μάχες για μια ποιοτική και διαχρονικής αξίας Δημόσια Παιδεία, για το δικαίωμα όλων σε αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, για την διατήρηση και διεύρυνση των κοινωνικών κατακτήσεων και των δημοκρατικών ελευθεριών του απλού πολίτη. Αισιοδοξούμε ότι θα διαφυλάξουμε τις αρχές και την ποιότητα των ιστορικών «Universitas», χρίζοντας όλοι μαζί ένα καλύτερο μέλλον.

Και με τη δική σας πολύτιμη βοήθεια, φίλοι αναγνώστες του Πυρφόρου, προχωρούμε αποφασιστικά στον 21ο αιώνα...

Ο θεσμικός και ουσιαστικός εντελιμός της ελληνικής Ανώτατης Παιδείας, δεν θα περάσει.

Ιούλιος 2001

Θεμιστοκλής Σ. Ξανθόπουλος
Πρύτανης Ε.Μ.Π.